Medailon ke 150. výročí narození kazatele Antonína Chrásky

3. 10. 1868 Horní Radechová – 15. 3. 1953 Nové Město n. Metují

Kontext a doba

Antonín (na Slovinsku Anton) Chráska se narodil ve Východních Čechách v podhůří Orlických hor. Východní Čechy byly jedna z oblastí, kde po Tolerančním patentu vzniklo postupně několik evangelických sborů – převážně Evangelické církve reformované h.v. V 60. letech 19. století nastalo další uvolnění náboženské situace v zemi a lidé mohli svobodněji řešit otázky své víry. Jistý mladý muž, Jan Balcar, dostal od svého příbuzného Písmo a jeho četba ho zavedla do sboru reformované církve. Později se se skupinou dalších připojili ke Svobodné církvi. V roce 1868 vznikla Svobodná evangelická církev česká s kazatelem Janem Balcarem, o několik let později měla své centrum v nově postavené modlitebně v Bystrém v Orlických horách. Svobodná evangelická církev česká se nakonec připojila ke Svobodné církvi reformované, přejmenované na Jednotu českobratrskou, která se dnes jmenuje Církev bratrská.

Vzhledem k jubilantovi je dobré připomenout, že onu Bibli dal prvnímu kazateli Janu Balcarovi jeho strýc Jan Chráska, dědeček Antonína Chrásky. V nově založeném bysterském sboru byl Antonín Chráska zapsán do matriky jako první dítě. Této církvi, i když pod různými jmény, sloužil věrně až do svého odchodu na věčnost v 85 letech.

Příprava ke službě

Antonín Chráska se narodil v Horní Radechové v rodině chudého tkalce. Měl dvě mladší sestry. Po nějaké době se rodina přestěhovala na Rzy, asi 5 km od Bystrého, kde byl sbor Svobodné církve. Rodina tak bezprostředně prožívala zápasy tohoto sboru. Po základní škole se od 13 let věnoval tkalcovství jako jeho otec, později dělal krátce příručího v obchodě. Touha po dalším vzdělání ho vedla ke studiu jazyků a k četbě nemnoha dostupných křesťanských knih. Podle vzpomínek pamětníků to bývalo se svíčkou při tkalcování a po večerech. Ještě mu nebylo 20 let, když se stal vedoucím nedělní besídky ve sboru v Bystrém, a kdy mu v časopise Betanie vyšel první překlad z angličtiny. Vedoucí sboru brzo rozpoznali jeho obdarování a vyzvali ho k přípravě na službu kazatele. V prosinci 1891 nastoupil do biblického ústavu v Neukirchenu v Porýní. Po necelých 4 letech v Neukirchenu se na další 2 roky přesunul do Skotska. Obě tato místa měla trvalý dopad na život a službu mladého kazatele. V průmyslovém Porýní se setkal s řadou Slovinců, kteří tam přišli za prací, a začal se učit slovinsky. Ve Skotsku zase získal řadu přátel, kteří ho později částečně finančně podporovali.

Kazatelská činnost

Po návratu ze studií byl poslán do rakouského Grazu (Štýrský Hradec), odkud zajížděl do Mariboru a Lublaně, neboť láska k slovinskému lidu v něm plála od prvního setkání v již zmíněném Neukirchenu. V roce 1897 se oženil s Pavlínou Hamerskou ze Rzu a měli spolu 11 dětí – 6 dcer a 5 synů. V roce 1899 byl povolán zpět a nastoupil jako kazatel a správce sboru Svobodné církve reformované v Českých Budějovicích, kde byl v roce 1900 ordinován. V listopadu 1904 s celou rodinou – tehdy 5 dětí – odešel opět pracovat mezi Slovince. Odešel s velkou vírou v Boží pomoc, přímo nebyl vyslán žádnou misijní organizací, takže s tak početnou rodinou to bylo mnohdy velice obtížné. Zůstal tam až do podzimu 1922. Působil převážně v Lublani a nejbližším okolí. Po návratu do nově vzniklého Československa nastoupil do sboru v Letovicích (1922–1931), poté působil v Kyjově (1931–1936), Bratislavě (1936–1938) a svoje působení zakončil v České Skalici. Během 2. světové války pomáhal České biblické práci v Kutné Hoře s přípravou tisku některých studijních materiálů. Pracoval i na revizi svého překladu slovinské Bible.

Slovinsko a překlad Bible

Práce Antonína Chrásky ve Slovinsku byla mnohostranná. Slovinsky uměl výborně, a tak vedle kázání a misijního působení mezi lidmi se pustil také do překládání Bible, psaní různých textů a vydávání časopisu „Blagovestnik“. Ten vydával od r. 1905 jako dvouměsíčník, kde mimo biblických výkladů a dalších textů uváděl také písně pro shromáždění – ty v roce 1907 shrnul do samostatného zpěvníku. Za finanční podpory Skotské biblické společnosti již v roce 1908 vyšel jeho překlad Nového zákona, a v roce 1914 pak celá Bible. Mimo to napsal řadu menších publikací, výkladů biblických knih, znovu vydal předmluvu k vydání slovinské Bible ze 16. století a další. Jeho Slovinský překlad Bible vyšel od r. 1914 v několika vydáních, naposledy v roce 2017 péčí Slovinské biblické společnosti s revidovaným pravopisem. Dodnes nese název „Chráskova Biblija“.

Podle mnoha představitelů slovinských protestantských církví, přispělo působení Antonína Chrásky na počátku 20. století k duchovnímu obživení v zemi. Skromný a pracovitý kazatel se tak stal jedním z výrazných svědků Kristova evangelia nejen své doby.

Pavel Chráska a Daniel Fajfr